Măsuri fiscale și alte măsuri impuse de starea de urgență (IV)

Autor: Dobrinescu Dobrev, Societate de Avocați

Sintetizăm, în cele ce urmează, principalele măsuri adoptate prin Ordonanța de Urgență nr. 32/2020 privind modificarea și completarea Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2 și pentru stabilirea unor măsuri suplimentare de protecție socială. O.U.G. nr. 32/2020 a fost publicată în Monitorul Oficial 260/30.03.2020 și a intrat în vigoare de la data publicării (denumită în continuare „O.U.G. nr. 32/2020")

Principalele aspecte cu caracter de noutate introduse sau modificate prin O.U.G. nr. 32/2020 sunt următoarele:

I. Indemnizația de șomaj tehnic susținută din bugetul de stat (aprobată inițial prin O.U.G. nr. 30/2020).

- Au fost introduse **reguli mai puțin restrictive** pentru beneficiarii indemnizației de șomaj tehnic. Mai exact, O.U.G. nr. 32/2020 dispune că pot beneficia de aceasta indemnizație salariații angajatorilor care **reduc sau întrerup temporar activitatea total sau parțial** ca urmare a efectelor epidemiei coronavirusului SARS-CoV-2, pe perioada stării de urgență decretate, **conform unei declarații pe propria răspundere a angajatorului.**
- Cu alte cuvinte, comparativ cu vechea reglementare (O.U.G. nr. 30/2020) au fost eliminate condițiile

alternative pentru angajatori care impuneau:

- **(i)** întreruperea totală sau parțială a activității în baza deciziilor emise de autoritățile publice competente potrivit legii pe perioada stării de urgență și **deținerea certificatul de situații de urgență**;
- **(ii)** reducerea activității ca urmare e efectelor pandemiei și lipsa unei capacități financiare de plată a tuturor salariilor angajaților lor. În acest caz, angajatorii puteau beneficia de plata indemnizației **pentru cel mult 75% dintre angajații care au CIM active**. Fiind eliminată această condiție, **se abrogă** totodată și dispoziția din O.U.G. nr. 30/2020 care prevedea că plata indemnizației de somaj tehnic se va realiza în baza unei declarații pe propria răspundere din care să reiasă faptul că angajatorul înregistrează o diminuare a încasărilor din luna anterioară depunerii declarației pe propria răspundere, cu un procent de minimum 25% față de media încasărilor din perioada ianuarie-februarie 2020, și că nu are capacitate financiară pentru a plăti toți salariații.

- Au fost introduse clarificări cu privire la **salariații care au încheiate mai multe contracte individuale de muncă**. Mai exact:
  - În cazul în care un salariat are încheiate mai multe contracte individuale de muncă din care cel puțin un contract cu normă întreagă este **activ** pe perioada instituirii stării de urgență, acesta **nu beneficiază de indemnizația de șomaj tehnic**;
  - În situația în care un angajat are încheiate mai multe contracte individuale de muncă și **toate sunt suspendate** ca urmare a instituirii stării de urgență, acesta beneficiază de indemnizația de șomaj tehnic aferentă contractului individual de

muncă **cu drepturile salariale cele mai avantajoase**.

- Au fost introduse mențiuni cu privire la **cuantumul indemnizației pentru șomaj tehnic**. Mai exact, O.U.G. nr. 32/2020 prevede în mod expres că în situația în care angajatorul dispune de suficiente resurse financiare, indemnizația de șomaj tehnic suportată din bugetul de stat **poate fi suplimentată de angajator** cu sume reprezentând diferența de până la minimum 75% din salariul de bază corespunzător locului de muncă ocupat, în conformitate cu prevederile *53 alin. (1) din Codul Muncii*. Precizarea din Ordonanță lasă la latitudinea angajatorului posibilitatea suplimentării indemnizației de șomaj tehnic acordată de stat până la limita prevăzută în Codul Muncii, **nefiind o condiției imperativă**, aplicabilitatea acestei prevederi fiind dependentă de bugetul și resursele financiare ale angajatorului.

- Pentru salariații ale căror contracte individuale de muncă sunt suspendate pe perioada stării de urgență, angajatorii acestor salariați **nu datorează contribuția asiguratorie pentru muncă**, această perioadă constituie **stagiu de cotizare fără plata contribuției** în sistemul de asigurări sociale de sănătate pentru concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate. Pentru stabilirea și calculul indemnizațiilor de asigurări sociale de sănătate se utilizează salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, în vigoare în perioada stării de urgență. În situația în care stagiul de cotizare realizat este corespunzător unei fracțiuni de lună, se utilizează salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată, în vigoare în perioada respectivă, corespunzător fracțiunii de lună.

- În vederea acordării sumelor necesare plății indemnizațiilor, au fost introduce următoarele

precizării:

- angajatorii trebuie să depună, prin poșta electronică, la agențiile pentru ocuparea forței de muncă județene, precum și a municipiului București, în raza cărora își au sediul social:
    - o cerere semnată și datată de reprezentantul legal;
    - o **declarație pe propria răspundere și**
    - **lista persoanelor care urmează să beneficieze de această indemnizație**, asumată de reprezentantul legal al angajatorului.
- Modelele documentelor menționate anterior sunt aprobate prin Ordinul 741/2020. Anterior, în O.U.G. nr. 30/2020 nu era prevăzută obligația depunerii listei cu persoanele care urmează să beneficieze de indemnizație;
    - angajatorii își asumă răspunderea pentru **corectitudinea** și pentru **veridicitatea** datelor înscrise în documentele depuse pentru obținerea indemnizației de șomaj tehnic;
    - plata indemnizației se va face în cel mult **15 zile** de la depunerea documentelor (în O.U.G. nr. 30/2020 era prevăzut un termen mai mare, de **30 de zile**), către conturile deschise de angajatori la băncile comerciale. Ulterior, angajatorul are obligația de a plăti indemnizația salariatului în termen **de maximum 3 zile lucrătoare** de la primirea sumelor de la buget.

II. Indemnizații primite de profesioniști

- Alți profesioniști, care nu au calitatea de angajatori și întrerup activitatea ca urmare a efectelor coronavirusului, pe perioada stării de urgență

decretată, beneficiază, din bugetul de stat, de o indemnizație lunară de **75% din câștigul salarial mediu brut** pentru anul 2020, respectiv **072 lei** (indemnizația lunară a fost majorată comparativ cu reglementarea anterioară în care era prevăzută indemnizație egală cu salariul de bază minim brut pe țară garantat în plată stabilit pentru anul 2020 – și anume 2.230 lei). Indemnizația se acordă în baza unei declarații pe propria răspundere a profesionistului;

- În categoria ***profesioniștilor*** sunt incluși toți cei care exploatează o întreprindere (conform Codului Civil), precum și persoanele care au încheiate convenții individuale de muncă în baza Legii nr. 1/2005 privind organizarea și funcționarea cooperației;
- În ceea ce privește activitatea sportivă, O.U.G. nr. 32/2020 stabilește că suplimentar indemnizației prevăzută de O.U.G. nr. 30/2020, structura sportivă și sportivii, antrenorii, medicii, asistenții medicali, maseurii, kinetoterapeuții și cercetătorii au posibilitatea de a negocia și stabili de comun acord **plata de alte indemnizații compensatorii** acordate de structura sportivă care să compenseze diminuarea contraprestației financiare;
- Persoanele fizice care obțin venituri **exclusiv din drepturile de autor și drepturile conexe** și care întrerup activitatea ca urmare a efectelor coronavirusului SARS-CoV-2, pe perioada stării de urgență stabilită prin Decret, beneficiază din bugetul de stat de o indemnizație lunară de **75% din câștigul salarial mediu brut** pentru anul 2020, în baza documentelor solicitate de către Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială. În O.U.G. nr. 30/2020 nu era prevăzută o astfel de reglementare expresă pentru persoanele care obțin exclusiv venituri din drepturi de autor;
- Toate indemnizațiile menționate anterior sunt supuse **impozitării și plății contribuțiilor de asigurări**

sociale. Obligațiile fiscale privind calculul, declararea și plata acestora aferente indemnizațiilor prezentate în această secțiune se stabilesc prin ordin comun al ministrului muncii și protecției sociale și al ministrului finanțelor publice;

- Modalitatea și procedura de decontare a indemnizației cuvenită profesioniștilor prezintă un mecanism similar cu cel specific indemnizațiilor pentru șomaj tehnic acordate angajatorilor. Mai exact:
    - plata indemnizației se realizează de la bugetul de stat alocat Ministerului Muncii și Protecției Sociale, prin Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială și structurile sale subordonate, prin intermediul agențiilor teritoriale. Plata se efectuează în conturile bancare deschise la unitățile bancare de **beneficiarii indemnizației.** Modelul cererii și al declarației pe propria răspundere pe care trebuie să le depună persoanele încadrate în categoria ***profesioniștilor***, definită anterior, sunt aprobate prin **Ordinul 740/2020**;
    - **Profesioniștii și persoanele fizice care obțin venituri din drepturi de autori și drepturi conexe** depun prin poșta electronică, la agenția teritorială – **o cerere însoțită de copia actului de identitate și o declarație pe propria răspundere.** Modelul documentelor menționate a fost publicat în **Ordinul 743/2802/2020.**
    - **Structurile sportive –** depun, prin poșta electronică, la agențiile teritoriale în raza cărora își au sediul social, o cerere datată și semnată de reprezentantul legal, însoțită de o declarație pe propria răspundere, la care se atașează lista cu participanții la activitatea sportivă cărora le-a fost suspendată activitatea. Variantele model ale cererii și al declarației sunt reglementate în **Ordinul 742/493/2020**;
    - Cererea și documentele menționate mai sus se

transmit la agențiile teritoriale până **pe data de 10 a lunii curente** pentru plata indemnizației din luna anterioară;
- Plata indemnizației se face **în cel mult 10 zile de la depunerea documentelor** pentru perioada aferentă stării de urgență.

III. Stimulente de inserție

- Persoanele îndreptățite transmit agenției pentru plăți și inspecție socială documentele doveditoare, **prin poșta electronică**;
- Documentul că atestă că persoanele se află într-una din situațiile prevăzute pentru acordarea stimulentului poate fi, după caz, **certificatul medical sau adeverința de la angajator;**
- Pe durata instituirii stării de urgență, **plata indemnizației se asigură pe toată această perioadă**, chiar și în cazul în care copilul a împlinit vârsta de 2 ani, respectiv 3 ani în cazul copilului cu handicap sau urmează să împlinească vârsta prevăzută de lege, în această perioadă;
- Persoanele care urmează să solicite plata drepturilor **pot opta** între **acordarea stimulentului de inserție** sau **reîntoarcerea în concediul pentru creșterea copiilor** și acordarea indemnizației aferente acestuia;
- Acordarea stimulentului de inserție se face **de la data depunerii cererii**, dacă acestea realizează venituri supuse impozitului pe venit, până la împlinirea de către copil a vârstei de 3 ani, respectiv 4 ani, în cazul copilului cu handicap (această dispoziție fiind o excepție prevederile O.U.G. nr. 111/2010 care prevedeau că cererea e depune cu cel puțin 60 de zile înainte de împlinirea de către copil a vârstei de 2 ani, respectiv 3 ani).

IV. Acordarea unor zile libere părinților pentru supravegherea copiilor

- Indemnizația pentru zilele libere acordate, la cerere părinților, necesare pentru supravegherea copiilor este supusă impozitării și plății contribuțiilor de asigurări sociale, de asigurări sociale de sănătate, **precum și plății contribuției asiguratorii pentru muncă** (anterior, în Legea 19/2020 indemnizația NU era purtătoare de CAM). Impozitele, contribuțiile și plata CAM – se suportă de angajator;
- În unitățile **de educație antepreșcolară** (similar cu unitățile de învățământ) – activitatea se suspendă pe perioada instituirii stării de urgentă, iar părinții ai căror copii sunt înscriși în unitățile de educație antepreșcolară beneficiază de drepturile prevăzute de Legea nr. 19/2020;
- Prin Ordinul 346/2020 a fost publicat modelul declarației pe propria răspundere pe care reprezentatul legal al angajatorului trebuie să o depună la AJOFM împreună cu celelalte documente prevăzute în art. 3 din Hotărârea 217/2020, în vederea decontării sumelor pentru plata indemnizației.

V. Noi dispoziții cu incidență asupra somajului, asistenței sociale, ajutoarelor de deces și altele

- În cazul persoanelor care beneficiază de **indemnizația de șomaj**, obligația de a se prezinta lunar, pe baza programării sau ori de câte ori sunt solicitate, la AOFM la care sunt înregistrate **se suspendă** pe perioada stării de urgență;
- În cazul neîncadrării în muncă, reînnoirea cererii de către șomeri pentru a fi luați în evidență în vederea medierii se face în termen de **30 de zile calendaristice**

de la data încetării stării de urgență;

- Pe perioada stării de urgentă, stabilită prin Decret, cererile și documentele doveditoare pentru solicitarea drepturilor de asigurări sociale și de șomaj **se realizează prin poșta electronică;**
- Se suspendă verificarea acordării serviciilor de asistență socială, precum și verificarea utilizării subvenției de către entitățile care înființează și administrează unități de asistență socială, pe perioada stării de urgență. Verificările vor fi reluate la sfârșitul stării de urgență, inclusiv pentru această perioadă;
- Pe perioada instituirii stării de urgență se suspendă sau nu încep procedurile de recuperare a debitelor și de executare silită, pentru toate drepturile de asistență socială. De asemenea, se suspendă sau nu încep măsurile de executare silită prin poprire a creanțelor bugetare, fiscale și comerciale care se aplică asupra drepturilor lunare plătite prin casele teritoriale de pensii. Măsurile de suspendare încetează în termen de 60 de zile de la data încetării situației de urgență.
- Autoritățile administrației publice locale pot dispune măsuri în ceea ce privește **identificarea de spații pentru izolarea** persoanelor fără adăpost, în situația în care în adăposturile existente nu pot fi implementate regulile de prevenire a infecției cu coronavirusul SARS-CoV-2, în special cele referitoare la păstrarea distanței sociale minime prevăzute. De asemenea, pot lua și alte măsuri similare în această direcție.
- **Ajutorul de deces** se acordă, după caz, pe baza următoarelor documente transmise fie **cu serviciile poștale, fie în format electronic**, prevederile fiind aplicabile în termen de 60 de zile de la data încetării stării de urgență.
- Au fost aduse completării Legii privind Casa Socială a Constructorilor (*Legea nr. 215/1997*) în special în zona de **activități** pe care le întreprinde CSC și a

atribuțiilor ce i se cuvin. În ceea ce privește indemnizația pentru perioada întreruperii activității, se menționează că perioada de acordare a indemnizației **nu poate fi mai mare de 120 de zile calendaristice** în intervalul 1 noiembrie al anului de întrerupere a activității până la data de 31 martie a anului următor (anterior erau prevăzute 90 de zile calendaristice). Perioada de acordare a indemnizației de protecție socială se extinde de drept cu durata aplicării măsurilor dispuse prin Decret.

- Au fost introduse noi reglementări în ceea ce privește formarea profesională a adulților aplicabile pe perioada stării de urgență, menționându-se că pregătirea teoretică a programelor de formare profesională **se poate desfășura și în sistem online**, cu notificarea comisiei de autorizare, însoțită de dovada accesului la internet și a deținerii de mijloace electronice, pentru fiecare cursant în parte.